

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 1/2024(68))

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΙΘΑΝΩΝ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

(Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ. Ένα)».

Ημερομηνία Απόφασης: 18 Σεπτεμβρίου, 2024

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Αγγελικής Λαζάρου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου, Πάνου Κανελλόπουλου και Γαβριήλ Ιωάννου, Μελών.

Εκ μέρους του «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ»: κ. Αναστασία Κουτσογιάννη, Δικηγόρος.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει αυτεπάγγελτα τις από μέρους του **Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου (Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ. Ένα)** πιθανές παραβάσεις του **άρθρου 19(5)(στ)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο:

19.-(5)(στ) *«Το Ίδρυμα έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι παρέχει στους θεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με περιεχόμενο που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και, για τον σκοπό αυτό, το Ίδρυμα χρησιμοποιεί ένα σύστημα*

που περιγράφει τη δυννητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου μιας υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων:

Νοείται ότι, για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης ενθαρρύνει τη χρήση της συρρύθμισης και την προώθηση της αυτορρύθμισης, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 31B του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου.»

Υστερα από σχετική απόφαση, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, με επιστολή της ημερομ. **2.2.2024**, έθεσε ενώπιον του Ιδρύματος τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, έχετε το δικαίωμα να τις υποβάλετε γραπτώς και/ή προσωπικώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου. Η υποβολή των παραστάσεων μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής σας.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε γραπτώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε όπως τις υποβάλετε στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός εικοσιπέντε (25) εργάσιμων ημερών από την λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να υποβάλετε προσωπικώς τις εξηγήσεις και/ή τις παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείστε να πληροφορήσετε την Αρχή, το αργότερο εντός δεκατεσσάρων (14) εργάσιμων ημερών από την λήψη της παρούσας επιστολής ότι επιθυμείτε να τις υποβάλετε προσωπικώς, ώστε να ειδοποιηθείτε ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν επιθυμείτε να επιθεωρήσετε τον διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείστε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει εντός επτά (7) εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, ώστε να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στις ανωτέρω καθορισμένες προθεσμίες, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας.»

Οι διερευνώμενες παραβάσεις εκτίθενται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1 - 2:

1. Στις **23.10.2023**, μεταξύ των ωρών **21:05-21:55**, μεταδόθηκε από το Ίδρυμα το επεισόδιο με τίτλο **«Αφέψημα» - Μέρος Α΄** της αστυνομικής σειράς **«Στα Όρια»**, χωρίς το Ίδρυμα να διασφαλίσει ότι παρείχε στους θεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με περιεχόμενο που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και χωρίς το Ίδρυμα να χρησιμοποιήσει για το σκοπό αυτό ένα σύστημα που να περιγράφει τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του προγράμματος, κατά παράβαση του άρθρου **19(5)(στ)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του **Μέρους Α΄** του εν λόγω επεισοδίου μεταδόθηκε οπτικοακουστικό περιεχόμενο έντονης και αδικαιολόγητης βίας (βιασμός), το οποίο δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Ωστόσο, η προειδοποίηση που δόθηκε – ακουστική προειδοποίηση **«Κατάλληλο για άτομα άνω των 12 ετών»**, οπτική προειδοποίηση **« (12) - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΕΤΩΝ»** και οπτική ένδειξη **(12)** – δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου και συνεπώς **δεν παρείχε στους τηλεθεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου, ούτε περιέγραφε τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του.**

Ειδικότερα, το επεισόδιο **«Αφέψημα»** της αστυνομικής σειράς **«Στα Όρια»** είχε ως θέμα τον κατά συρροή βιασμό νεαρού φοιτητή από την Αθήνα, ο οποίος διέμενε στο σπίτι της θείας του στη Λευκωσία, από το σύζυγο της θείας του, μέσω ενός αφεψήματος που του έδινε κάθε βράδυ, το οποίο του προκαλούσε νάρκωση και δηλητηρίαση, καθώς επίσης την εξιχνίαση του θανάτου του δευτέρου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια του **Μέρους Α΄** του επεισοδίου **«Αφέψημα»** μεταδόθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Σκηνή βιασμού νεαρού άνδρα από μεσήλικα άνδρα:

Η σκηνή αρχίζει με μακρινό πλάνο, τραβηγμένο από πίσω (backshot) μεσήλικα άνδρα να βρίσκεται πάνω από νεαρό άνδρα που είναι ξαπλωμένος μπρούμυτα στο κρεβάτι και κοιμάται. Ο μεσήλικας άνδρας κινείται ρυθμικά πάνω από το σώμα του νεαρού άνδρα. Ακούγονται τα βογγητά του μεσήλικα άνδρα καθώς έρχεται σε οργασμό. Η σκηνή συνεχίζεται με κοντινό πλάνο, τραβηγμένο από το πλάι, όπου ο μεσήλικας άνδρας

συνεχίζει να κινείται ρυθμικά πάνω από τον νεαρό άνδρα. Ακολουθεί και πάλι μακρινό πλάνο των δύο ανδρών, όπου ο μεσήλικας άνδρας φαίνεται να ολοκληρώνει, βγάζοντας ένα μεγάλο αναστεναγμό.

Στη συνέχεια προβάλλεται κοντινό πλάνο του μεσήλικα άνδρα πάνω από τον νεαρό άνδρα. Ο νεαρός άνδρας συνεχίζει να κοιμάται βαθιά και να μην αντιλαμβάνεται τι συμβαίνει, ενώ ο μεσήλικας άνδρας δείχνει εξουθενωμένος και έχει το στόμα ανοικτό. Παρεμβάλλεται ένα μακρινό πλάνο και το κοντινό πλάνο συνεχίζεται με τον μεσήλικα άνδρα να ξαπλώνει στο πλάι του νεαρού άνδρα και να χαμογελά με ικανοποίηση.

Η σκηνή έχει διάρκεια 41 δευτερόλεπτα.

Παρόλο που ορισμένα πλάνα έχουν υποστεί μερική επεξεργασία (θόλωμα εικόνας – soft focus), εντούτοις οι κινήσεις του άνδρα είναι ευδιάκριτες και σε συνδυασμό με τον φυσικό ήχο της σκηνής (βογγητά άνδρα), επιδεικνύουν ξεκάθαρα την πράξη του βιασμού του νεαρού άνδρα.

Πριν τη σκηνή του βιασμού, προηγήθηκαν οι εξής τρεις σκηνές:

- Σκηνή όπου ο μεσήλικας άνδρας όταν μένει μόνος του στην κουζίνα, βγάζει από την τσέπη του ένα μικρό μπουκαλάκι και το περιεργάζεται.
- Σκηνή σε ανακριτικό γραφείο μεταξύ των δύο ανακριτών, κατά τη διάρκεια της οποίας εκτυλίχθηκε ο εξής διάλογος:

Ανακριτής: -«Ο Γιάννος επήε στο νοσοκομείο συνολικά 3 φορές. Τες πρώτες θκυό επήε για τους πόνους που αναφέραμε, τζιαι την τελευταία για την εξέταση που έχουμε. Αλλά...»

Ανακρίτρια: -«Αλλά;»

Ανακριτής: -«Όταν επήε την δεύτερη φορά, ο γιατρός εζήτησε του να δει ιδιωτικά έναν ιατροδικαστή, γιατί ο Γιάννος αρνιόταν, εν ήθελε να κάμει καταγγελία..»

Ανακρίτρια: -«Καταγγελία; Ιατροδικαστή; Τι καταγγελία;»

- Σκηνή σε ανακριτικό δωμάτιο, όπου διαμείφθηκε ο πιο κάτω διάλογος μεταξύ του ανακριτή και του νεαρού άνδρα, κατά τη διάρκεια της ανάκρισης του δευτέρου:

Νεαρός άνδρας: -«Ήταν βιασμός.»

Ανακριτής: -«*Βιασμός;*»

Νεαρός άνδρας: -«*Ναι, βιασμός.*»

Ανακριτής: -«*Τι εννοείς; Πως; Πότε; Ποιος;*»

Νεαρός άνδρας: -«*Κάπως έτσι αντέδρασα και εγώ, αστυνόμε. Όταν έφθασα στο νοσοκομείο με φρικτούς πόνους, ο γιατρός μετά την εξέταση, με παρότρυνε να πω στο σύντροφό μου να είναι πιο τρυφερός μαζί μου κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής μας επαφής.*»

Το επεισόδιο ολοκληρώνεται με την εξής σκηνή:

- Σκηνή σε ανακριτικό δωμάτιο μεταξύ του ανακριτή και του νεαρού άνδρα, κατά τη διάρκεια της οποίας μεταδόθηκαν τα ακόλουθα:

Ανακριτής: -«*Γιατί εν έκαμες καταγγελία;*»

Νεαρός άνδρας: -«*Αυτό μου' πε και ο γιατρός. Να κάνω καταγγελία. Να καταγγείλω τι; Έναν βιασμό που δεν ήξερα πότε έγινε; Πού και ποιος τον έκανε;*»

Ανακριτής: -«*Γιάννο, θέλω να μου πεις ακριβώς τι σου είπε ο γιατρός.*»

Νεαρός άνδρας: -«*Ο γιατρός μου είπε να πάω να κάνω καταγγελία, για να μπορέσει να με δει ιατροδικαστής, να έχουν μια πιο ξεκάθαρη εικόνα. Εγώ δεν ήθελα όμως, βρισκόμουν σε άρνηση. Δεν μπορούσα να ακούσω τίποτα.... Άκουγα συνέχεια στο μυαλό μου τα λόγια του γιατρού, χωρίς να μπορώ να καταλάβω τι σημαίνουν. Δεν καταλάβαινα τι μπορούσε να είχε συμβεί...*»

2. Στις **24.10.2023**, μεταξύ των ωρών **21:10-22:05**, μεταδόθηκε από το Ίδρυμα το επεισόδιο με τίτλο «*Αφέψημα*» - **Μέρος Β'** της αστυνομικής σειράς «*Στα Όρια*», χωρίς το Ίδρυμα να διασφαλίσει ότι παρείχε στους θεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με περιεχόμενο που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και χωρίς το Ίδρυμα να χρησιμοποιήσει για το σκοπό αυτό ένα σύστημα που να περιγράφει τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του προγράμματος, κατά παράβαση του **άρθρου 19(5)(στ)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του **Μέρους Β'** του εν λόγω επεισοδίου μεταδόθηκε οπτικοακουστικό περιεχόμενο έντονης και αδικαιολόγητης βίας (απόπειρα βιασμού), το οποίο δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Ωστόσο, η προειδοποίηση που δόθηκε – ακουστική προειδοποίηση «*Κατάλληλο για άτομα άνω των 12 ετών*», οπτική προειδοποίηση «**(12) - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΕΤΩΝ**» και οπτική ένδειξη **(12)** – δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου και συνεπώς **δεν παρείχε στους**

τηλεθεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου, ούτε περιέγραφε τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του.

Ειδικότερα, το επεισόδιο «*Αφέψημα*» της αστυνομικής σειράς «*Στα Όρια*» είχε ως θέμα τον κατά συρροή βιασμό νεαρού φοιτητή από την Αθήνα, ο οποίος διέμενε στο σπίτι της θείας του στη Λευκωσία, από το σύζυγο της θείας του, μέσω ενός αφεψήματος που του έδινε κάθε βράδυ, το οποίο του προκαλούσε νάρκωση και δηλητηρίαση, καθώς επίσης την εξιχνίαση του θανάτου του δευτέρου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια του **Μέρους Β'** του επεισοδίου «*Αφέψημα*» μεταδόθηκαν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

- Σκηνή απόπειρας βιασμού νεαρού άνδρα από μεσήλικα άνδρα:

Η σκηνή αρχίζει με τον μεσήλικα άνδρα να εισέρχεται στο υπνοδωμάτιο του νεαρού άνδρα, ενώ αυτός είναι ξαπλωμένος ανάσκελα και κοιμάται. Ο μεσήλικας άνδρας χαμογελά καθώς βλέπει ότι το φλυτζάνι με το αφέψημα είναι άδειο και στη συνέχεια αρχίζει να χαϊδεύει το στήθος του νεαρού άνδρα, ο οποίος ξυπνά και τον απομακρύνει από πάνω του με δύναμη, φωνάζοντας: «*τι κάνεις, ρε μαλάκα;*». Μετά από μια σύντομη πάλη μεταξύ των δύο ανδρών, ο μεσήλικας άνδρας καταφέρνει να ακινητοποιήσει το νεαρό άνδρα, τον οποίο ρίχνει πάνω στο κρεβάτι μπρούμυτα και αποπειράται να βιάσει. Ταυτόχρονα του λέει: «*Μην φωνάζεις, ρε. Αρέσκουν σου τα παιχνιδούθκια, α; Αρέσκει σου να με προκαλείς; Τώρα να σου δώσω τούτο που σου αξίζει.*» Ο νεαρός άνδρας τον εκλιπαρεί να σταματήσει και προσπαθεί να αντισταθεί. Ο μεσήλικας άνδρας εξακολουθεί να κρατά σφικτά το νεαρό άνδρα, ενώ επιχειρεί να ανοίξει το παντελόνι του.

Στο σημείο εκείνο, εισέρχεται στο δωμάτιο γυναίκα, κρατώντας όπλο και σημαδεύοντας τον μεσήλικα άνδρα, ενώ τον προστάζει να αφήσει τον νεαρό άνδρα. Ο μεσήλικας άνδρας απομακρύνεται από το κρεβάτι, κρατώντας το παντελόνι του. Μετά την παρεμβολή άλλης σκηνής, η σκηνή συνεχίζεται με τον νεαρό άνδρα να εκλιπαρεί την γυναίκα να μην σκοτώσει τον μεσήλικα άνδρα, παρά το ότι ο δεύτερος αρχίζει να γελά και να την προκαλεί. Ακολούθως, η γυναίκα πυροβολεί και σκοτώνει τον μεσήλικα άνδρα, ο οποίος σωριάζεται νεκρός στο πάτωμα.

Η σκηνή έχει συνολική διάρκεια 2 λεπτά και 36 δευτερόλεπτα.

Πριν τη σκηνή της απόπειρας βιασμού, προηγήθηκαν οι εξής δύο σκηνές:

- Σκηνή σε ανακριτικό δωμάτιο, όπου ο νεαρός άνδρας αναφέρει τα πιο κάτω στον ανακριτή:

Νεαρός άνδρας: -«Ντρεπόμεν γι' αυτό που μου είχε συμβεί. Και έπειτα να του πω τι; Ότι κάποιος με βίασε, αλλά δεν μπορώ να καταλάβω ποιος;»

- Σκηνή σε ανακριτικό γραφείο μεταξύ των τριών ανακριτών, κατά τη διάρκεια της οποίας εκτυλίχθηκε ο εξής διάλογος:

Ανακριτής 1: -«Οι τοξικολογικές έδειξαν ότι ο Γιάννος έπαθε δηλητηρίαση, πιθανότατα από ένα μείγμα βοτάνων που εβρέθηκε στο σύστημα του, όι σε πολλά μεγάλη ποσότητα. Υπάρχουν ούλλα αναλυτικά στην έκθεση του γιατρού.»

Ανακριτής 2: -«Τούτο εξηγεί το πώς.»

Ανακρίτρια: -«Ο ιατροδικαστής τι σου είπε; Επήεν ο Γιάννος να τον δει;»

Ανακριτής 1: -«Επήε, ναι, τζιαι τζιαμέ τα πράματα γίνονται σιειρότερα. Δυστυχώς όταν έφτασε ο Γιάννος, ήταν ήδη πολύ αργά για να γίνει ταυτοποίηση με το δράστη, όμως η κλινική εξέταση έδειξε πολλαπλές κακώσεις, πράγμα που εν αφήνει καμία αμφιβολία για τον κατά συρροή βιασμό του. Ο ιατροδικαστής εσύστησε του να κάμει τις απαραίτητες προληπτικές εξετάσεις για HIV.»

Το Ίδρυμα, με επιστολή του Δικηγόρου του, κ. Αυγουστίνου Τσάρκατζη (Χρίστος Πατσαλίδης Δ.Ε.Π.Ε.), ημερομ. **6.2.2024**, ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμεί να παρευρεθεί ενώπιον της για να υποβάλει τις απόψεις του, χωρίς να υποβάλει αίτημα για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **9.9.2024**, κάλεσε το Ίδρυμα να παραστεί στη Συνεδρία της στις **18.9.2024**, για να υποβάλει προσωπικώς τις παραστάσεις του, σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Στη Συνεδρία της Αρχής, ημερομ. **18.9.2024**, παρέστη εκ μέρους του Ιδρύματος, η Δικηγόρος του, κ. Αναστασία Κουτσογιάννη.

Πριν από την έναρξη της διαδικασίας, ζητήθηκε από την κ. Κουτσογιάννη να δηλώσει κατά πόσον φέρει ένσταση να συμμετέχει διαδικτυακά η Πρόεδρος για σκοπούς εξέτασης της υπόθεσης και η κ. Κουτσογιάννη απάντησε ότι δεν φέρει ένσταση.

Κατά τη διάρκεια της ενώπιον της Αρχής διαδικασίας, η κ. Κουτσογιάννη εξέθεσε προφορικά τις εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή θέσεις του Ιδρύματος σε σχέση με την υπόθεση αρ. 1/2024(68). Επιπρόσθετα, η κ. Κουτσογιάννη παρέδωσε ιδιοχείρως γραπτή Υπεράσπιση, ημερομ. **17.9.2024**, της Δικηγόρου του Ιδρύματος, κ. Μύριας Νικολάου Πετρίδη (Χρίστος Πατσαλίδης Δ.Ε.Π.Ε.), σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση, αναφέροντας ότι υιοθετεί το περιεχόμενό της. (Αντίγραφο της Υπεράσπισης της κ. Νικολάου επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'**).

Σε ερώτηση της Αρχής κατά πόσον το Ίδρυμα παραδέχεται τις κατηγορίες, η κ. Κουτσογιάννη απάντησε αρνητικά. Σε διευκρινιστική ερώτηση της Αρχής κατά πόσον θεωρεί ότι η σήμανση «12» που δόθηκε από το Ίδρυμα ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του υπό εξέταση επεισοδίου, η κ. Κουτσογιάννη απάντησε αρνητικά, προσθέτοντας ότι, όπως αναγράφεται στη δεύτερη σελίδα, τρίτη παράγραφος της ως άνω Υπεράσπισης, πρόκειται περί αβλεψίας, ήταν δηλαδή λάθος το οποίο δεν ήταν εσκεμμένο και έγινε μια φορά. Η κ. Κουτσογιάννη υποστήριξε ότι όλα τα υπόλοιπα επεισόδια της σειράς «Στα Όρια» φέρουν σήμανση «18», σημειώνοντας ότι το επίμαχο επεισόδιο μεταδόθηκε μεταξύ των ωρών 21.00 – 22.00, δηλαδή εκτός οικογενειακής ζώνης.

Στη συνέχεια, η Αρχή ζήτησε από την κ. Κουτσογιάννη να διευκρινίσει κατά πόσον θεωρεί ότι η σήμανση που δόθηκε ήταν λάθος και η κ. Κουτσογιάννη απάντησε καταφατικά. Ερωτηθείσα από την Αρχή κατά πόσον αυτό συνιστά παραδοχή για το συγκεκριμένο επεισόδιο, η κ. Κουτσογιάννη συμφώνησε ότι είναι παραδοχή.

Η Αρχή, αφού επεσήμανε στην κ. Κουτσογιάννη ότι στην γραπτή Υπεράσπισή του το Ίδρυμα αναφέρει ότι εκ παραδρομής το εν λόγω επεισόδιο δεν έφερε τη σωστή σήμανση, ενώ στα υπόλοιπα επεισόδια η σήμανση ήταν «18», ρώτησε την κ. Κουτσογιάννη εάν στην ουσία

αποδέχεται το κατηγορητήριο. Η κ. Κουτσογιάννη απάντησε: «*Ουσιαστικά, ναι. Δεν μπορώ να το αμφισβητήσω*» επισημαίνοντας, ωστόσο, ότι υπάρχουν κάποιοι μετριαστικοί παράγοντες, ως αναγράφονται στην υπεράσπιση του Ιδρύματος.

Κατά τη λήξη της διαδικασίας, η Δικηγόρος του Ιδρύματος, αφού ευχαρίστησε την Αρχή, αποχώρησε από τη Συνεδρία.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιον μας στοιχεία και περιστατικά της υπό εξέταση υπόθεσης, συμπεριλαμβανομένων και των προφορικών και γραπτών εξηγήσεων του Ιδρύματος, όπως έχουν εκφρασθεί από τις Δικηγόρους του, και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης των εν λόγω προγραμμάτων κρίνουμε ότι:

- Στις **23.10.2023**, μεταξύ των ωρών **21:05-21:55**, μεταδόθηκε από το Ίδρυμα το επεισόδιο με τίτλο «*Αφέψημα*» - **Μέρος Α'** της αστυνομικής σειράς «*Στα Όρια*», χωρίς το Ίδρυμα να διασφαλίσει ότι παρείχε στους θεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με περιεχόμενο που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και χωρίς το Ίδρυμα να χρησιμοποιήσει για το σκοπό αυτό ένα σύστημα που να περιγράφει τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του προγράμματος, κατά παράβαση του άρθρου 19(5)(στ) (υποστοιχείο 1) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και
- Στις **24.10.2023**, μεταξύ των ωρών **21:10-22:05**, μεταδόθηκε από το Ίδρυμα το επεισόδιο με τίτλο «*Αφέψημα*» - **Μέρος Β'** της αστυνομικής σειράς «*Στα Όρια*», χωρίς το Ίδρυμα να διασφαλίσει ότι παρείχε στους θεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με περιεχόμενο που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και χωρίς το Ίδρυμα να χρησιμοποιήσει για το σκοπό αυτό ένα σύστημα που να περιγράφει τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του προγράμματος, κατά παράβαση του άρθρου 19(5)(στ) (υποστοιχείο 2) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Συγκεκριμένα, κατά τη διάρκεια του ως άνω επεισοδίου (Μέρη Α' και Β') μεταδόθηκε οπτικοακουστικό περιεχόμενο με σκηνές έντονης και αδικαιολόγητης βίας, το οποίο δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων. Ωστόσο, η προειδοποίηση που δόθηκε – ακουστική προειδοποίηση «*Κατάλληλο για άτομα άνω των 12 ετών*», οπτική προειδοποίηση « **(12) - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΤΑΛΛΗΛΟ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΑΝΩ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΕΤΩΝ**» και οπτική ένδειξη **(12)** – δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου και συνεπώς **δεν παρείχε στους τηλεθεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου, ούτε περιέγραφε τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του.**

Ειδικότερα, το υπό εξέταση επεισόδιο «*Αφέψημα*» (Μέρη Α' και Β') της αστυνομικής σειράς «*Στα Όρια*» είχε ως θέμα τον κατά συρροή βιασμό νεαρού φοιτητή από την Αθήνα, ο οποίος διέμενε στο σπίτι της θείας του στη Λευκωσία, από το σύζυγο της θείας του, μέσω ενός αφεψήματος που του έδινε κάθε βράδυ, το οποίο του προκαλούσε νάρκωση και δηλητηρίαση, καθώς επίσης την εξιχνίαση του θανάτου του δευτέρου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια του **Μέρους Α'** (ημερομ. 23.10.23) του εν λόγω επεισοδίου μεταδόθηκε, μεταξύ άλλων, **σκηνή βιασμού νεαρού άνδρα από μεσήλικα άνδρα**, διάρκειας **41 δευτερολέπτων**. Κατά τη διάρκεια του **Μέρους Β'** (ημερομ. 24.10.23) του εν λόγω επεισοδίου μεταδόθηκε, μεταξύ άλλων, **σκηνή απόπειρας βιασμού νεαρού άνδρα από μεσήλικα άνδρα που εξελίχθηκε σε φόνο του μεσήλικα άνδρα**, διάρκειας **2 λεπτών και 36 δευτερολέπτων**.

[Τα γεγονότα των υποστοιχείων 1 και 2 εκτίθενται αναλυτικά στις σελίδες 3 – 7 της παρούσας απόφασης.]

Αναφορικά με τις εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή θέσεις του Ιδρύματος, όπως αυτές εκφράσθηκαν προφορικά από την Δικηγόρο του, κ. Αναστασία Κουτσογιάννη, κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία και όπως αυτές καταγράφονται γραπτώς στην Υπεράσπιση της Δικηγόρου του, κ. Μύριας Νικολάου, η Αρχή επισημαίνει τα ακόλουθα:

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του Ιδρύματος ότι *«Παρά τη θεματική της, η σειρά ‘Στα Όρια’ είναι προσεχτική ως προς την ποιοτική αποτύπωση των μεταδιδόμενων, χωρίς έντονες σκηνές κάθε είδους βίας, ενώ πολλές φορές το τι πρόκειται να ακολουθήσει αφήνεται στη φαντασία του θεατή ή υπονοείται, παρά προβάλλεται»*, η Αρχή διευκρινίζει ότι στην παρούσα υπόθεση δεν εξετάζονται τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της σειράς *«Στα Όρια»*, ούτε κρίνεται η εν λόγω σειρά γενικά στο σύνολο της, αλλά η σήμανση που έλαβε το επεισόδιο της σειράς *«Αφέψημα»*, ως αυτό μεταδόθηκε στις 23.10.2023 (Μέρος Α΄) και στις 24.10.2023 (Μέρος Β΄), σε σχέση με το περιεχόμενό του.

Ο ισχυρισμός του Ιδρύματος ότι *«Εν προκειμένω, οι επίμαχες σκηνές και ο διάλογος, ως περιγράφονται στην Έκθεση του Πίνακα Α΄, του επεισοδίου ‘Αφέψημα’, με κάθε σεβασμό υποβάλλω ότι δεν είναι ακραίες στο βαθμό, που σοκάρουν τα ήθη ή δύνανται να προκαλέσουν βλάβη σε ανήλικους»*, δεν ευσταθεί. Στην προκειμένη περίπτωση, το υπό εξέταση επεισόδιο (Μέρη Α΄ και Β΄) περιελάμβανε σκηνές έντονης και αδικαιολόγητης βίας, οι οποίες δύνανται να βλάψουν τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, χωρίς το Ίδρυμα να διασφαλίσει ότι παρείχε στους θεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου και χωρίς το Ίδρυμα να χρησιμοποιήσει ένα σύστημα που να περιγράφει επαρκώς τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του.

Ενδεικτικά επισημαίνεται από την Αρχή ότι κατά τη διάρκεια του Μέρους Α΄ του υπό εξέταση επεισοδίου μεταδόθηκε, μεταξύ άλλων, σκηνή βιασμού νεαρού άνδρα από μεσήλικα άνδρα και σύζυγο της θείας του, διάρκειας 41΄΄, κατά τη διάρκεια της οποίας διαφαίνονται οι επαναλαμβανόμενες ρυθμικές κινήσεις του μεσήλικα άνδρα πάνω από το σώμα του νεαρού άνδρα, ενώ ακούγονται τα βογγητά του άνδρα – βιαστή καθώς έρχεται σε οργασμό. Ακολούθως, ο μεσήλικας άνδρας ολοκληρώνει, βγάζοντας ένα μεγάλο αναστεναγμό. Η σκηνή τελειώνει με το μεσήλικα άνδρα να ξαπλώνει πλάι στο νεαρό άνδρα, χαμογελώντας με ικανοποίηση.

Η Αρχή φρονεί ότι η ως άνω σκηνή του βιασμού του νεαρού άνδρα αποτυπώνει ξεκάθαρα τη βιαιότητα της πράξης του βιασμού του νεαρού άνδρα από τον μεσήλικα άνδρα, τόσο σε διάρκεια όσο και σε ένταση. Περαιτέρω, μέσω του λεκτικού που μεταδόθηκε, όπως: *«Όταν έφθασα στο*

νοσοκομείο με φρικτούς πόνους, ο γιατρός μετά την εξέταση, με παρότρυνε να πω στο σύντροφό μου να είναι πιο τρυφερός μαζί μου κατά τη διάρκεια της σεξουαλικής μας επαφής» [νεαρός άνδρας] ενισχύεται η βιαιότητα της πράξης.

Επιπρόσθετα, η Αρχή επισημαίνει ότι κατά τη διάρκεια του Μέρους Β' του εν λόγω επεισοδίου μεταδόθηκε, μεταξύ άλλων, σκηνή απόπειρας βιασμού νεαρού άνδρα από μεσήλικα άνδρα που εξελίχθηκε σε φόνο του μεσήλικα άνδρα, διάρκειας 2'26'' . Κατά τη διάρκεια της σκηνής, μετά από μια σύντομη πάλη μεταξύ των δύο ανδρών, ο μεσήλικας άνδρας καταφέρνει να ακινητοποιήσει το νεαρό άνδρα, τον ρίχνει πάνω στο κρεβάτι και αποπειράται να βιάσει ενώ του μιλά με αισχρό τρόπο. Ο νεαρός άνδρας τον εκλιπαρεί να σταματήσει και προσπαθεί να αντισταθεί, καθώς ο μεσήλικας άνδρας κρατά σφικτά το νεαρό άνδρα. Στη συνέχεια, η γυναίκα του μεσήλικα άνδρα και θεία του νεαρού άνδρα εισέρχεται στο δωμάτιο, κρατώντας όπλο και σημαδεύοντας τον μεσήλικα άνδρα, ενώ αυτός γελά και να την προκαλεί. Η σκηνή ολοκληρώνεται με τη γυναίκα να πυροβολεί και να σκοτώνει τον άνδρα της. Επιπλέον, μέσω των διαλόγων περιγράφεται η δηλητηρίαση (Ανακριτής: *-«Οι τοξικολογικές έδειξαν ότι ο Γιάννος έπαθε δηλητηρίαση, πιθανότατα από ένα μείγμα βοτάνων που εβρέθηκε στο σύστημα του»*) και ο επαναλαμβανόμενος βιασμός του νεαρού άνδρα (Ανακριτής: *-«η κλινική εξέταση έδειξε πολλαπλές κακώσεις, πράγμα που εν αφήνει καμία αμφιβολία για τον κατά συρροή βιασμό του»*).

Η Αρχή κάνει ιδιαίτερη μνεία και στο ότι κατά τη διάρκεια του υπό εξέταση επεισοδίου *«Αφέψημα»* (Μέρη Α' και Β') διαφαίνεται ξεκάθαρα η μέθοδος με την οποία ο μεσήλικας άνδρας κατάφερνε να δηλητηριάσει, να ναρκώσει και να βιάσει κατ' επανάληψη το νεαρό άνδρα, ήτοι μέσω ενός αφεψήματος που του έδινε κάθε βράδυ, της οποίας η απομίμηση είναι εύκολη.

Η Αρχή εκφράζει την ικανοποίηση της για την θέση του Ιδρύματος ότι *«Είναι γεγονός ότι το εν λόγω επεισόδιο εκ παραδρομής έφερε προειδοποιητική σήμανση (12), ότι δηλαδή απευθύνεται σε πρόσωπα άνω των δώδεκα ετών, ενώ όλα τα υπόλοιπα επεισόδια της ίδιας σειράς, φέρουν προειδοποιητική σήμανση (18), ότι δηλαδή απευθύνεται σε πρόσωπα άνω των δεκαοκτώ ετών»*.

Σχετικά με τους ισχυρισμούς του Ιδρύματος ότι:

- «Παρά το λάθος αυτό, το οποίο οφείλεται σε αβλεψία παρά ήταν εσκεμμένο, το επίμαχο επεισόδιο μεταδόθηκε μεταξύ των ωρών 21:00 με 22:00, που είναι εκτός οικογενειακής ζώνης»,
- «Με τον τρόπο αυτό, λόγω δηλαδή του προχωρημένου της ώρας, διασφαλίστηκε ότι ακόμα και αν η προειδοποιητική σήμανση παρακολούθησης δεν ήταν η ενδεδειγμένη, η παρακολούθηση του επεισοδίου απευθυνόταν σαφώς σε μεγαλύτερες των δεκαοκτώ ετών ηλικίες» καθώς και ότι
- «Λόγω της θεματικής της, η σειρά μεταδίδεται σε ώρες εκτός οικογενειακής ζώνης και απευθύνεται σε πρόσωπα άνω των δεκαοκτώ ετών»,

η Αρχή εν πρώτοις σημειώνει ότι ένα πρόγραμμα κρίνεται εκ του αποτελέσματος και όχι εκ της προθέσεως του Ιδρύματος. Εν προκειμένω, παρά τις ενδεχομένως καλές προθέσεις του Ιδρύματος, εξετάζεται το γεγονός ότι το επεισόδιο «Αφέψημα» (Μέρη Α' και Β') έφερε την προειδοποιητική σήμανση (12) - «Κατάλληλο για άτομα άνω των 12 ετών», παρά το ότι μεταδόθηκε οπτικοακουστικό περιεχόμενο έντονης και αδικαιολόγητης βίας (βιασμός στο Μέρος Α' & απόπειρα βιασμού και φόνος στο Μέρος Β'), το οποίο δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Κατ' επέκταση, τονίζεται από την Αρχή ότι στην παρούσα υπόθεση οι υπό εξέταση παραβάσεις αφορούν στην **λανθασμένη** προειδοποιητική σήμανση που έφερε το εν λόγω επεισόδιο (Μέρη Α' και Β'), η οποία δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενό του. Συνεπώς, το Ίδρυμα δεν διασφάλισε ότι παρείχε στους τηλεθεατές **επαρκείς** πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, ούτε χρησιμοποίησε ένα σύστημα που να περιέγραφε επαρκώς τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του. Επομένως, η Αρχή διευκρινίζει ότι οι υπό εξέταση παραβάσεις δεν αφορούν στην ακαταλληλότητα της ώρας μετάδοσης του εν λόγω επεισοδίου, αλλά στην ακαταλληλότητα της σήμανσης που έφερε.

Ως προς τον ισχυρισμό του Ιδρύματος ότι «το επεισόδιο της σειράς 'Στα Όρια', που μεταδόθηκε στις 23/10/2023 με θέμα το βιασμό νεαρού άντρα κατόπιν νάρκωσης, δεν ήταν ικανό να προκαλέσει οποιαδήποτε βλάβη σε ανήλικους είτε από μόνο του βάσει περιεχομένου, είτε βάσει της σήμανσης και ώρας μετάδοσης του», διευκρινίζεται κατ' αρχάς ότι το επεισόδιο της σειράς «Στα Όρια» με τίτλο «Αφέψημα» μεταδόθηκε στις 23/10/2023 (Μέρος Α') και στις 24/10/2024 (Μέρος Β').

Περαιτέρω, ο ως άνω ισχυρισμός του Ιδρύματος δεν βρίσκει σύμφωνη την Αρχή για τους εξής λόγους:

- Το **περιεχόμενο** του υπό εξέταση επεισοδίου περιείχε σκηνές έντονης και αδικαιολόγητης βίας (σκηνή βιασμού, διάρκειας 41' στο Μέρος Α' και σκηνή απόπειρας βιασμού που εξελίχθηκε σε φόνο, διάρκειας 2'36'' στο Μέρος Β'), όπως αναλυτικά περιγράφεται πιο πάνω, το οποίο δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και
- Η **σήμανση** (12) που έλαβε το υπό εξέταση επεισόδιο (Μέρη Α' και Β') δεν ήταν η ενδεδειγμένη και δεν ανταποκρινόταν στο περιεχόμενό του. Συνεπώς, παρά το ότι το εν λόγω επεισόδιο μεταδόθηκε μεταξύ των ωρών 21.00 – 22.00, εντούτοις το γεγονός ότι έφερε σήμανση «12», δεν διασφάλισε την μη παρακολούθησή του από ανήλικα άτομα, ηλικίας άνω των δώδεκα, αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών.

Η Αρχή υπογραμμίζει την υποχρέωση του Ιδρύματος να διασφαλίζει ότι παρέχει στους τηλεθεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδει, μέσω ενός συστήματος που περιγράφει τη φύση του περιεχομένου τους, προκειμένου να ενδυναμωθεί η ικανότητα των τηλεθεατών, συμπεριλαμβανομένων των γονέων και των ανηλίκων, να επιλέγουν με επίγνωση το περιεχόμενο που θα παρακολουθήσουν.

Τέλος, μετά λύπης της η Αρχή παρατηρεί ότι η καταληκτική θέση της Δικηγόρου του Ιδρύματος, κ. Μύριας Νικολάου ότι: «είναι η θέση μου ότι η κατηγορία, που αντιμετωπίζει το PIK πρέπει να απορριφθεί», ως καταγράφεται στην γραπτή υπεράσπισή της, έρχεται σε αντίθεση με την θέση της ότι: «είναι γεγονός ότι το εν λόγω επεισόδιο εκ παραδρομής έφερε προειδοποιητική σήμανση

(12), ότι δηλαδή απευθύνεται σε πρόσωπα άνω των δώδεκα ετών, ενώ όλα τα υπόλοιπα επεισόδια της ίδιας σειράς, φέρουν προειδοποιητική σήμανση (18), ότι δηλαδή απευθύνεται σε πρόσωπα άνω των δεκαοκτώ ετών», ως επίσης αναγράφεται στην γραπτή υπεράσπιση της.

Καταλήγοντας, η Αρχή τονίζει για ακόμη μια φορά την σημασία της ορθής σήμανσης, η οποία θα πρέπει να ανταποκρίνεται στο **ακριβές** περιεχόμενο και στη **φύση** του κάθε προγράμματος. Αυτό κρίνεται απαραίτητο προκειμένου, αφενός μεν να διασφαλίζεται η ικανότητα των τηλεθεατών να επιλέγουν με επίγνωση το πρόγραμμα που θα παρακολουθήσουν και αφετέρου να διασφαλίζεται το δικαίωμα των τηλεθεατών να είναι ενήμεροι ως προς το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

Ως εκ τούτου, το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, ως η δημόσια ραδιοτηλεόραση της χώρας, θα πρέπει να αντιμετωπίσει το θέμα της ορθής σήμανσης με σοβαρότητα, συνέπεια και ευαισθησία, ούτως ώστε να συμμορφώνεται με το νομικό πλαίσιο και να ανταποκρίνεται στην κοινωνική αποστολή του.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, κρίνει και αποφασίζει ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 19(5)(στ)** (υποστοιχεία **1** και **2**) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Η Αρχή, έχει δώσει στο Ίδρυμα το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του και μπορεί, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(Ι)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλόμενων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή δίνει στο Ίδρυμα την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή καλεί το Ίδρυμα, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει. Η υποβολή των απόψεων του Ιδρύματος, μπορεί να γίνει αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του.

Σε περίπτωση που το Ίδρυμα επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του **γραφτώς**, καλείται όπως τις υποβάλει στην Αρχή, το αργότερο εντός **δεκατεσσάρων (14)** εργάσιμων ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης.

Σε περίπτωση που το Ίδρυμα επιθυμεί να υποβάλει τις απόψεις του **προσωπικώς**, καλείται όπως πληροφορήσει σχετικά την Αρχή, το αργότερο εντός **δεκατεσσάρων (14)** εργάσιμων ημερών από τη λήψη της παρούσας Απόφασης, ώστε να ειδοποιηθεί ανάλογα με ειδική επιστολή.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση του Ιδρύματος εντός της πιο πάνω προθεσμίας, θα προχωρήσει στην επιβολή διοικητικών κυρώσεων.

(PONA ΚΑΣΑΠΗ)
Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

Μ.Α.

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 1/2024(68)

ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΝ

ΑΠΟ ΤΟ «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΥΠΡΟΥ

(Τηλεοπτική Εκπομπή Ρ.Ι.Κ. Ένα)».

Ημερομηνία Απόφασης: 26 Φεβρουαρίου, 2025

Ενώπιον: κ.κ. Ρόνας Κασάπη, Προέδρου, Αγγελικής Λαζάρου, Αντιπροέδρου, Σέργιου Ποΐζη, Τάσου Κυρμίτση, Χρύσως Τσόκκου, Πάνου Κανελλόπουλου και Γαβριήλ Ιωάννου, Μελών.

Εκ μέρους του «ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΚΥΠΡΟΥ»: κ. Αναστασία Κουτσογιάννη, Δικηγόρος.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στις **18 Σεπτεμβρίου 2024**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αποφάσισε ότι στην παρούσα υπόθεση υπάρχουν παραβάσεις του **άρθρου 19(5)(στ)** του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα).

Σύμφωνα με το πιο πάνω άρθρο:

19.-(5)(στ) *«Το Ίδρυμα έχει υποχρέωση να διασφαλίζει ότι παρέχει στους θεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με περιεχόμενο που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και, για τον σκοπό αυτό, το Ίδρυμα χρησιμοποιεί ένα σύστημα που περιγράφει τη δυννητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου μιας υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων:*

Νοείται ότι, για την εφαρμογή της παρούσας παραγράφου, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης ενθαρρύνει τη χρήση της συρρύθμισης και την προώθηση της αυτορρύθμισης, όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 31B του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου.»

Η Αρχή, είχε δώσει στο Ίδρυμα το δικαίωμα να υποβάλει τις απόψεις του πριν την διαπίστωση των παραβάσεων και μπορούσε, σύμφωνα με τις πρόνοιες του **άρθρου 3(2)(ζ)** του περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Οργανισμών Νόμου 7(I)/98 (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), να προχωρήσει στην επιβολή των, κατά την κρίση της, επιβαλλομένων κυρώσεων.

Παρά ταύτα και υπό το φως των περιστάσεων της υποθέσεως, η Αρχή έδωσε στο Ίδρυμα την ευκαιρία να υποβάλει τις απόψεις του και μετά τη διαπίστωση των παραβάσεων, για σκοπούς επιβολής κυρώσεων.

Η Αρχή, με επιστολή της ημερομ. **10.12.2024**, κάλεσε το Ίδρυμα, εάν επιθυμεί, να υποβάλει τις απόψεις του για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, γραπτώς και/ή προσωπικώς, ως επιλέξει, αυτοπροσώπως και/ή μέσω αντιπροσώπου και/ή μέσω δικηγόρου της επιλογής του. Τονίστηκε επίσης ότι σε περίπτωση που δεν ληφθεί απάντηση εντός της καθορισμένης προθεσμίας, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου θα προχωρήσει στην επιβολή κυρώσεων.

Το Ίδρυμα, με επιστολή των Δικηγόρων του, Χρίστος Πατσαλίδης Δ.Ε.Π.Ε., ημερομ. **23.12.2024**, ενημέρωσε την Αρχή ότι επιθυμεί να παρευρεθεί ενώπιον της για να υποβάλει τις απόψεις και τις θέσεις του.

Η Αρχή, με επιστολή της, ημερομ. **14.2.2025**, κάλεσε τους εκπροσώπους του Ιδρύματος να παραστούν στη Συνεδρία της στις **26.2.2025**, για να υποβάλουν προσωπικώς τις παραστάσεις τους, σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση.

Στη Συνεδρία της Αρχής, ημερομ. **26.2.2025**, παρέστη εκ μέρους του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου, η Δικηγόρος του, κ. Αναστασία Κουτσογιάννη (Χρίστος Πατσαλίδης Δ.Ε.Π.Ε.).

Κατά την ενώπιον της Αρχής διαδικασία, η κ. Κουτσογιάννη παρέδωσε ιδιοχείρως γραπτή αγόρευσή της για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, ημερομ. **26.2.2025**, σε σχέση με την εν λόγω υπόθεση, αναφέροντας ότι υιοθετεί το περιεχόμενό της. Αντίγραφο της αγόρευσης της κ. Κουτσογιάννη επισυνάπτεται ως **ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α'**. Σε ερώτηση της Αρχής κατά πόσον το Ίδρυμα παραδέχεται και απολογείται, η Δικηγόρος του Ιδρύματος απάντησε καταφατικά.

Αναφορικά με τις θέσεις του Ιδρύματος, όπως αυτές καταγράφονται στην προαναφερθείσα αγόρευση της Δικηγόρου του, κ. Αναστασίας Κουτσογιάννη, η Αρχή παρατηρεί τα εξής:

Η Αρχή εκφράζει την ικανοποίησή της σε σχέση με την απολογία του Ιδρύματος για τη διάπραξη των παραβάσεων που διαπιστώθηκαν από την ίδια, τη δέσμευσή του ότι *«συνεπεία του σφάλματος, το οποίο διέπραξε, το PIK έχει λάβει όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα και/ή έχει προβεί σε όλες τις αναγκαίες εσωτερικές διεργασίες ώστε να μην επαναληφθεί το συγκεκριμένο ή παρόμοιο συμβάν»* καθώς επίσης τη διαβεβαίωση του Ιδρύματος ότι οι επίδικες παραβάσεις δεν θα επαναληφθούν και ότι το Ίδρυμα παραμένει προσηλωμένο στη συμμόρφωση του με τη σχετική νομοθεσία. Η Αρχή επισημαίνει ότι η κάθε προσπάθεια αυτορρύθμισης εκ μέρους του Ιδρύματος είναι καλοδεχούμενη, αφού συμβάλλει στη βελτίωση του ραδιοτηλεοπτικού πεδίου. Ωστόσο, αυτό δεν αναιρεί τις παραβάσεις της Νομοθεσίας, στις οποίες έχει ήδη υποπέσει το Ίδρυμα. Υπενθυμίζεται από την Αρχή η γενικότερη ευθύνη του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος, ως η δημόσια ραδιοτηλεόραση της χώρας, να διασφαλίζει ότι το περιεχόμενο των προγραμμάτων του είναι κατάλληλο για την ώρα που το Ίδρυμα επιλέγει να τα μεταδώσει, καθώς επίσης και ότι όλα τα προγράμματα του φέρουν τις απαραίτητες και επαρκείς προειδοποιήσεις, ούτως ώστε οι τηλεθεατές να είναι ενήμεροι σχετικά με το περιεχόμενό τους.

Σχετικά με τη θέση του Ιδρύματος ότι *«το γεγονός ότι προβλήθηκε η προειδοποιητική σήμανση (12), αντί της προειδοποιητικής σήμανσης (18), ήταν ένα λάθος, το οποίο οφείλεται σε αβλεψία, παρά σε αμελή ή εσκεμμένη ακόμα ενέργεια»*, η Αρχή χαιρετίζει την παραδοχή του Ιδρύματος ότι

η προειδοποιητική σήμανση (12) ήταν λανθασμένη και σημειώνει, ως η απόφασή της, ημερομ. 18.9.2024, ότι ένα πρόγραμμα κρίνεται εκ του αποτελέσματος και όχι εκ της προθέσεως του Ιδρύματος. Εν προκειμένω, παρά τις ενδεχόμενες καλές προθέσεις του Ιδρύματος, εξετάζεται το γεγονός ότι το επεισόδιο «Αφέψημα» (Μέρη Α' και Β') έφερε την προειδοποιητική σήμανση (12) - «Κατάλληλο για άτομα άνω των 12 ετών», παρά το ότι μεταδόθηκε οπτικοακουστικό περιεχόμενο έντονης και αδικαιολόγητης βίας (βιασμός στο Μέρος Α' & απόπειρα βιασμού και φόνος στο Μέρος Β'), το οποίο δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων.

Ως προς τον ισχυρισμό του Ιδρύματος ότι «παρά το λάθος αυτό, το επίδικο επεισόδιο μεταδόθηκε σε ώρα εκτός οικογενειακής ζώνης, δηλαδή 21:00 με 22:00 το βράδυ. Με τον τρόπο αυτό, εμμέσως προκύπτει η πρόθεση του Σταθμού, να απευθύνει τη θέαση του λόγω επεισοδίου σε μεγαλύτερο ηλικιακό κοινό, ενώ παράλληλα διασφαλίστηκε ότι, ακόμα και αν η προειδοποιητική σήμανση δεν ήταν η κατάλληλη, η παρακολούθηση του επεισοδίου απευθυνόταν ξεκάθαρα σε άτομα άνω των 18 ετών λόγω του προχωρημένου της ώρας», τονίζεται από την Αρχή, ως η απόφασή της, ημερομ. 18.9.2024, ότι στην παρούσα υπόθεση οι υπό εξέταση παραβάσεις αφορούν στην λανθασμένη προειδοποιητική σήμανση που έφερε το εν λόγω επεισόδιο (Μέρη Α' και Β'), η οποία δεν ανταποκρίνεται στο περιεχόμενό του. Συνεπώς, το Ίδρυμα δεν διασφάλισε ότι παρείχε στους τηλεθεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο του εν λόγω επεισοδίου που δύναται να βλάψει τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, ούτε χρησιμοποίησε ένα σύστημα που να περιέγραφε επαρκώς τη δυνητικά επιζήμια φύση του περιεχομένου του.

Η Αρχή διευκρινίζει ότι οι υπό εξέταση παραβάσεις δεν αφορούν στην **ακαταλληλότητα της ώρας μετάδοσης** του εν λόγω επεισοδίου, αλλά στην **ακαταλληλότητα της σήμανσης** που έφερε. Ως εκ τούτου, παρά το ότι το εν λόγω επεισόδιο μεταδόθηκε μεταξύ των ωρών 21.00 – 22.00, το γεγονός ότι έφερε σήμανση «12», δεν διασφάλισε την μη παρακολούθησή του από ανήλικα άτομα, ηλικίας άνω μεν των δώδεκα, αλλά κάτω των δεκαοκτώ ετών.

Η Αρχή υπογραμμίζει, ως η απόφασή της, ημερομ. 18.9.2024, την υποχρέωση του Ιδρύματος να διασφαλίζει ότι παρέχει στους τηλεθεατές επαρκείς πληροφορίες αναφορικά με το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδει, μέσω ενός συστήματος που περιγράφει τη φύση του περιεχομένου τους, προκειμένου να ενδυναμωθεί η ικανότητα των τηλεθεατών, συμπεριλαμβανομένων των γονέων και των ανηλίκων, να επιλέγουν με επίγνωση το περιεχόμενο που θα παρακολουθήσουν.

Σε σχέση με τη θέση του Ιδρύματος ότι «η παραδοχή είναι ένας σοβαρός μετριοστικός παράγοντας, που θα πρέπει να λάβετε υπόψη σας κατά την επιβολή της διοικητικής κύρωσης» και το αίτημα του «όπως του επιβληθεί η επιεικέστερη δυνατόν ποινή», η Αρχή λαμβάνει υπόψη την παραδοχή του Ιδρύματος σχετικά με τις επίδικες παραβάσεις και επαναλαμβάνει ότι σε όλες τις ενώπιόν της υποθέσεις ακολουθεί πιστά τις αρχές που επιβάλλει η φύση της ως διοικητικό όργανο και ενεργεί πάντα με γνώμονα τον περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμο 158(I)/99 και με πλήρη σεβασμό των αρχών και των δικαιωμάτων που προβλέπονται σε αυτόν, συμπεριλαμβανομένης και της αρχής της αναλογικότητας, λαμβάνοντας υπόψη κατά την επιβολή διοικητικών κυρώσεων, τη φύση, βαρύτητα, διάρκεια και σοβαρότητα των παραβάσεων, καθώς και την όλη συμπεριφορά του Ιδρύματος, ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων.

Καταλήγοντας, η Αρχή τονίζει, ως η απόφασή της, ημερομ. 18.9.2024, τη σημασία της ορθής σήμανσης, η οποία πρέπει να ανταποκρίνεται στο **ακριβές** περιεχόμενο και στη **φύση** του κάθε προγράμματος. Αυτό κρίνεται απαραίτητο, αφενός για να διασφαλίζεται η ικανότητα των τηλεθεατών να επιλέγουν με επίγνωση το πρόγραμμα που θα παρακολουθήσουν και αφετέρου για να διασφαλίζεται το δικαίωμά τους να είναι ενήμεροι ως προς το περιεχόμενο του προγράμματος που παρακολουθούν.

Κατ' επέκταση, το Ραδιοφωνικό Ίδρυμα Κύπρου, ως η δημόσια ραδιοτηλεόραση της χώρας, οφείλει να αντιμετωπίζει το θέμα της ορθής σήμανσης με σοβαρότητα, συνέπεια και ευαισθησία, ούτως ώστε να συμμορφώνεται με το νομικό πλαίσιο και να ανταποκρίνεται στην κοινωνική αποστολή του.

Υπό το φως των πιο πάνω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου καλεί το Ίδρυμα όπως λάβει όλα τα αναγκαία διορθωτικά μέτρα για άμεση και πλήρη συμμόρφωση με τις σχετικές πρόνοιες της ισχύουσας Νομοθεσίας και τις υποδείξεις της Αρχής για μη επανάληψη στο μέλλον παρόμοιων παραβάσεων, όπως άλλωστε το ίδιο το Ίδρυμα δεσμεύεται στην επιστολή του, ημερομ. 26.2.2025.

Εν όψει των ανωτέρω, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενόπια της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων τόσο των προφορικών όσο και των γραπτών απόψεων του Ιδρύματος για σκοπούς επιβολής κυρώσεων, όπως εκφράστηκαν από τη Δικηγόρο του, ως επίσης τη φύση, τη βαρύτητα, τη διάρκεια και τη σοβαρότητα των παραβάσεων, καθώς και την όλη συμπεριφορά του Ιδρύματος, ως προς τη διάπραξη παρόμοιας φύσεως παραβάσεων, αλλά και την παραδοχή και την απολογία του, αποφασίζει όπως επιβάλει στο Ίδρυμα κυρώσεις ως ακολούθως:

- ♦ Για την παράβαση που έγινε στις **23.10.2023**, το διοικητικό πρόστιμο των **€500**, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

→ Για την παράβαση του **άρθρου 19(5)(στ)** (υποστοιχείο 1) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των **€500**.

- ♦ Για την παράβαση που έγινε στις **24.10.2023**, το διοικητικό πρόστιμο των **€500**, όπως αναφέρεται πιο κάτω:

→ Για την παράβαση του **άρθρου 19(5)(στ)** (υποστοιχείο 2) του περί Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου Νόμου Κεφ. 300Α (όπως αυτός τροποποιήθηκε μεταγενέστερα), το διοικητικό πρόστιμο των **€500**.

Το Ίδρυμα καλείται να εμβάσει προς την Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου το διοικητικό πρόστιμο των **€1.000** που του έχει επιβληθεί μέσα σε τριάντα (30) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση σ' αυτόν της παρούσας απόφασης.

(ΡΟΝΑ ΚΑΣΑΠΗ)

Πρόεδρος

Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

M.A.